

Ankara Üniversitesi
Hukuk Fakültesi
Adalet Meslek Yüksekokulu
DAMGA VERGİSİ ve HARÇLAR BİLGİSİ DERSİ
Açık Ders Malzemesi

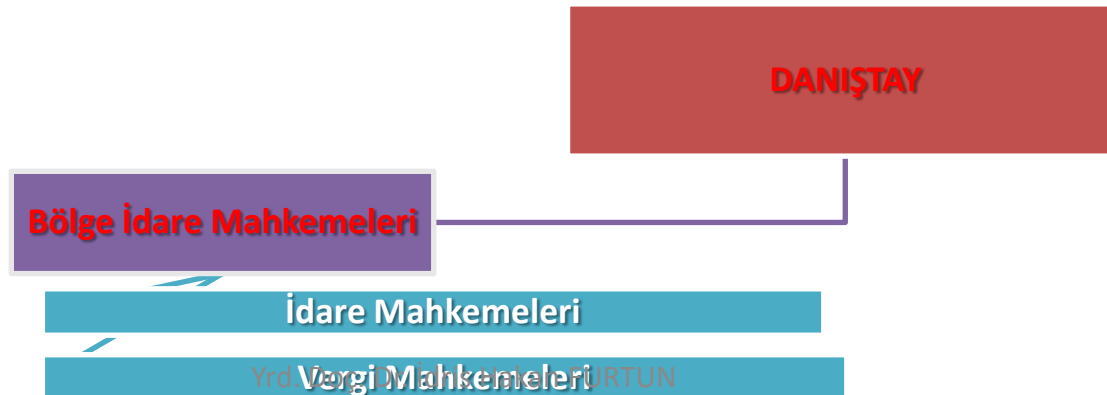
Yrd. Doç. Dr. İdris Hakan FURTUN

Onüçüncü Hafta

- Ünite 3 devam

İDARİ YARGI

İdari Yargı İşlemleri

- Yargı harçları sadece hukuk mahkemesi işlemleri için değil idari yargı işlemleri (idare mahkemeleri, Bölge İdare Mahkemeleri ve Danıştay'ın karar ve işlemleri) için de alınır.
- Yasanın “*Bölge idare mahkemeleri ile Danıştay işlemleri*” başlıklı 5. maddesine göre Bölge İdare Mahkemeleri ile Danıştay'da açılacak davalardan (1) sayılı tarife gereğince harç alınır. Ancak aynı hüküm idari yargı bünyesinde vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümler ile bunlara bağlı zam ve cezalarla ilgili olup Bölge İdare Mahkemeleri ve Danıştay'ın görevi içinde bulunan işlemler için ise (3) sayılı tarifeye göre harç alınacağını belirtmiştir. Bir başka deyişle vergi yargısı organlarının karar ve işlemleri üzerinden yargı harçları değil fakat vergi yargısı harçları alınır.
- 492 sayılı yasanın üçüncü kısmında yer alan 52. ve 56. maddeler arasında vergi yargısı harçları düzenlenmiştir. Vergi yargısı harçlarının konusunu vergi yargısı işlemlerinden yasaya ekli (3) sayılı tarifede yazılı olanlar oluşturur. Bu harçların yükümlüsü ise vergi yargısı harçlarına konu olan işlemlerden dolayı Vergi Mahkemeleri, Bölge İdare Mahkemeleri ve Danıştay'a başvuranlar oluşturur. Vergi yargısı harçları da hem değer hem de miktar esaslı matraha sahip olup (3) sayılı tarifede yazılı işlemler için harçlandırma değer ölçüsüne göre nispi esasta, işlemin nevi ve mahiyetine göre ise maktu esasta yapılır. Vergi yargısı harçlarından, “Başvurma harcı” dava dilekçesi verilmesi sırasında makbuz karşılığında ödenirken, nispi ve maktu harçlar, ihbarname esasına göre, ihbarnamenin tebliği tarihinden itibaren 1 ay içinde ilgili vergi dairesine ödenir. Vergi Mahkemelerince verilen nihai kararlar üzerinden alınan nispi ve maktu harçlar (Başvurma harcı hariç) Bölge İdare Mahkemelerince veya Danıştayca mükellef lehine karar verilmesi halinde mükellefçe kazanılan miktar üzerinden, kesin kararın tebliği tarihinden itibaren bir yıl içinde geri verilir veya istek üzerine vergi borcuna mahsup edilir.
- Vergi yargısı harçları kendi içinde başvurma harçları (vergi mahkemeleri ve Danıştay gibi ilk derece yargı yerlerinde dava açma ile Bölge İdare Mahkemesi ve Danıştay gibi üst derece yargı mercilerine temyiz ve itiraz başvurusunda bulunma nedeniyle alınan maktu harçlardır), nispi harç ve maktu harç (vergi mahkemeleri ve Danıştay'ın verdiği kesin kararlar ile Danıştay ve BİM tarafından verilen yürütmeyi durdurma kararları için karar ve ilam harçlarına benzer şekilde alınan bir vergi yargısı harcı türüdür), suret harçları (diğer yargı harçlarından suret harçlarına benzer şekilde tarafların isteği üzerine vergi yargı yerlerince verilecek karar suretleri için karar suretinin her sayfasından fotokopiler dahil olmak üzere maktu esasta alınan) olmak üzere dörde ayrılır.

ÇEŞİTLİ DAVALAR VE YARGISAL İŞLEMLER

Çeşitli Davalar ve Yargısal İşlemler-1

- Karşılık dava (mukabil dava) açılmış ve hala görülmekte olan bir davanın davalısının, asıl davanın davacısına karşı asıl davanın açıldığı mahkemede açmış olduğu davadır. Karşılık davalar, müstakil davalar gibi yargı harçlarına tabidir.
- Hakkı veya borcu bir davanın neticesine bağlı olan kişilerin, dava sonuçlanana değin davacı yahut davalı taraftan birine iltihak etmesine davaya katılma (müdahale) adı verilir. Davaya müdahale eden kimse, kanun yollarına müracaat ederse katıldığı taraftan alınan harca eşit bir harç borcunu ödemek zorunda kalır.
- Takibi açılmış bulunan bir icra dosyasında son işlem tarihinden itibaren 1 yıl içinde her hangi bir işlem yapılmadığında, dosya esasa "takipsiz" kaydı düşüp işlemsizlikten dolayı arşive kaldırılır. Muameleden kaldırılan dosya Hukuk Muhakemeleri Kanununda belirtilen süre içinde (HMK m. 150/4 üç ay) yenilenmediği takdirde davanın görülebilmesi için yeniden harç ödenmesi gerekir.

Çeşitli Davalar ve Yargısal İşlemler-2

- Temyiz Mahkemesi, aleyhine itiraz olunan hükmü hangi cihetten kanuna muhalif görmüşse o cihetten bozabilir. Bir hükmün bozulmasını müteakip verilecek hükümlerden yeni bir hüküm gibi karar ve ilam harcı alınır ve bozulan hükümden evvelce alınmış olan karar ve ilam harcı, müteakip hükme ait harçtan mahsup edilir.
- *Tashihi karar (karar düzeltme), Yargıtay veya Danıştay'ın verdiği kararlara karşı gidilen, verilen Yargıtay ya da Danıştay kararının yeniden gözden geçirilmesini amaçlayan olağan bir kanun yolu idi. Ancak bu kanun yolu istinaf getirilmesi ile birlikte hem adli yargıda hem de idari yargıda kaldırılmıştır. Bu durumla birlikte harçlar kanununda gerekli düzeltme yapılmadığından yasanın "tashihi karar" başlıklı 9. maddesinde karar düzeltme talebinin kabulü üzerine temyiz olunan hükmün tasdik edilmesi durumunda, temyiz olunan hükümden alınmış olunan harç kadar yeniden harç alınacağı belirtilmektedir.*
- İade-i muhakeme (yargılamanın yenilenmesi) kesinleşmiş karar ve hükümlere karşı başvuru olan bir olağanüstü kanun yollarından biridir. İade-i muhakemenin kabulü üzerine cereyan edecek davalar, yeni davalar gibi harca tabidir. İade-i muhakeme talebinde bulunan neticede haklı çıkarsa evvelce alınan harç mahsup edilir.

Yrd. Doç. Dr. Hakan FURTUN